TYGODNIK MUZYCZNY i DRAMATYCZNY.

3. Marca. Nr; 9. 1821. r.

O Instrumentach Muzycznych.

(Ciąg dalszy)

K l a r y n e t.

Klarynet jest dętym Instrumentem króry nie tak dawno jak wynaleziono: jego skala jest bardzo obszerna, bo zajmuje więcej jak pół czwartej Oktawy. Są rozmajte długości Klarynetów. W orkiestrze Wojskowej klarynet jest tem, czem są skrzypce w orkiestrze zwyczajnej: oprócz wielkich, używają i małych klarynecików, z tonu Es, lub F. dla jego krzykliwego głosu przedzierającego się przez wrzask i huk wszystkich razem polowych Instrumentów. W orkiestrze teatralnej używają klarynetu zwyczajnego, którego przystawki dzielą się na A, B, i C. Ton B. jest najprzyjemniejszy. Najgłówniejszą wadą tego narzędzia jest, że w każdej prawie oktawie z mienia charakter swego dzwięku, i ma niektore tony fałszywe, a mnóstwo klapek zatrudniając zbytecznie palce exekutora, czasem całą rękę, czynią nie ktore passaże i trylle nie podobnemi do wykonania. P. Jwan Miller uprzątnął te niedogodności i przez nadanie mu trzynastu wygodnych klap; przez co złatwością można na tym miłym Instrumencie bez przystawek grać ze wszystkich tonów najtrudniejsze przeloty. Najsławniejsi klaryneciści uznali ten udóskonalający wynalazek za najdogodniejszy.

Fagot (basson)

Charakter tonu Fagotowego w ręku dobrego artysty jest czuły i melancholiczny; jego wyrazy wzbudzają miłą pobożność w towarzyszeniu spiewom Religijnym. Chociaż Fagot nie może być świetnym, łączy się przynajmniej doskonale z Instrumentami które mają ten przymiot: i skoro skrzypce zamilkną zostawując wolne miejsce fletom, klarynetom, waltorniom, on to służy za podstawę jch pięknej harmonji. Można go nazwać narzędziem uniwersalnym: z wdziękiem i słodyczą moduluje solo, zapełnia w towarzyszeniu miejsca próżne, wzmacnia staccato, podwaja kolejno to bas, to altówkę, to klarynet, to oboj, to flet; biegnie z lotem skrzypców, lub zwolna postępuje z waltornią; jego chrapliwe tony dolne, i pełność tonów średnich utwierdzają budowlą harmonji, a górne oktawy wydają melodją czystą i nie wymuszoną. Gluk, Haydn, Mozart, Mehul, takie mieli do niego przywiązanie, że w najmniejszych urywkach ich kompozycji, przytomność jego czuli za potrzebną.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

O Pantomimach
(dokończenie)

I u nas mimika wiele grze aktora dopomaga, i duszą jest baletu: ale głównym jej organem jest twarz; twarz zaś pantomima Rzymskiego mówić nie mogła, bo była pokryta maską, i to też jest, co największe sprawia zadziwienie. Sławny aktor Roscius, którego Garrykiem Rzymian nazwano, i którego sztuka tak wygórowała, iż zrównaną być nie mogła; dla czego też przysłowiem się stało: Nolim post Roscium in scenam (nie pojdę na scenę po Rościuszu) ten sam Roscius smiał z Cyceronem ubiegać się o to, kto z nich dwojga jeden i ten sam przedmiot rozmaitszym wyrazi sposobem. Cycero nowe zawsze słów obroty wynajdował i coraz inaczej mowę swoją układał, a Roscius tak odmieniał poruszenia, iż trudno było rozpoznać, kto z nich wyrażał się wymowniej. W rzeczy samej Pantomimy musiały bydź czemsiś zachwycającym, kiedy się pomni że najznakomitsze Rzymu osoby, swoje w nich znajdowały upodobanie. Że lud szalał za niemi, widziemy z tąd, iż za panowania Konstancjusa wygnano filozofów z Rzymu pod pozorem grożącego głodu, a z prowadzono 6,000. mówię sześć tysięcy Pantomimów płci oboiej. —

My filozofów wypędzać nie będziemy, bo nie ma jch tyle, aby nas odjedli. Nasze czyny naśladują nas po śmierci: nasza mimika idzie w pomoc piękne-

mu kunsztowi dramatycznemu; tworzyli ją Engle, u nas wykonali Owsińscy, Truskulawskie, Bogusławscy, Kudlicze.

J. D. M.

ANEKTOTY.

Kiedy Ludwikowi XV. w ówczas jeszcze Delfinowi Francji doniesiono, że tylko na niego czekają, aby zacząć Te Deum z powodu nowo otrzymanego zwycięztwa odprawić się mające, zawołał: niestety! każde Te Deum u Królów jest de profundis dla ludu.

2. Stan oper francuzkich nikczemny był nad wszelkie pojęcie przed zjawieniem się Quinaulta i Lullego. Nie uwierzy kto może, że za Ludwika XIV. w owych złotych dla poezji francuzkiej czasach, zaklinano duchy w operze Cyrce następującym chórem bez żadnego gustu.

Sus Belial, Satan, et mildefaut,
Turchebinet, Saucierain, Griebaut,
Francipoulin, Noricot, et Praincelle,
Asmodeus, et toute la sequelle.

3. Kino (Quinault) miał pięć córek Dużo się natrapił, gdy mu wszystkie za mąz wydawać przyszło, bo Kino był ubogi. Z tego powodu taki wiersz sam o sobie napisał:

C, est avec peu de bien un horrible devoir,
De se sentir pressé detre cinq foix beau pere
Quoi! cinq actes devant Notaire
Pour cinq filles qu' il faut pourvoir!
O ciel: peut on jamais avoir
Opera plus facheux a faire.

Nowości dramatyczne Hiszpańskie.

Hiszpanie mają także Marję Stuard na scenie swoiej; dowodem tego jest ostatni rapport o Literaturze tego kraju, gdzie czytamy:

Maria Estuard, tragedja por Don piedro de Fuen-Magor, Madryd u Quirogi 1819.

Inne dwa dzieła dramatyczne z nowszych czasów są:

Numancia, trag. por Don Antonio Sabinon w Madrydzie i Jbarry (już dawniej mieli Hiszpanie tragedję tego samego przedmiotu, pod tym samem tytułem.)

Indulgencja para todos (wyrozumienie dla wszystkich) Comedja por Don Manuel Eduardo de Gorostiza.

Nowości dramatyczne i muzyczne z Italji.

W rapporcie ogólnym o Literaturze Italji z roku 1819. teraz przez Izydę Okena ogłoszonym: I. we względzie dramatycznym znajdujemy przytoczone:

a) z sztuk, następujące:

Epponina e Sabina Trag. di Carlo Dona, Torino 1819. Il cappelino color di rosa Comm. di Ravelli Giaciuto. Torino 1819.

Mose esposto al Nilo, di Ruggia Girolamo.

b) z dzieł krytycznych:

F. Gianpietri Lettera sul miglioramento delle nostre commedie. Napoli 1819.

Cronologia dei Teatri di Milano.

Giornale teatrale di Padova.

II. We względzie muzycznym:

Drukarnie muzyczne Panów Ricordi, Artaria i Scotti wydały w tym roku dzieł za 499,209. lirow. Z tych drukarnia Rykordego w Milanie założona w r. 1810. celuje nad wszystkiemi. W samym roku 1819. wyryła 145. dzieł muzycznych, kiedy w Neapolu u Dżyrarda wybito tylko 25. a we Florencji u Lorencego 51.

z dzieł wyjmuję:

Pana Azzariti, Elementi pratici di musica Napoli, 1819.

Applicazione del mutuo insegnamento alla musica. Estratto dal giornale di educazione della societa per la instruzione elementare in Parigi. Bologna 1819.

Już i w Liceum muzycznem bolońskiem Felix Radicati zaprowadził z korzyścią nauczanie wzajemne zastósowane do studji muzycznego, co w przódy Massimino w Paryżu wykonał.

J. D. M.

TEATR NARODOWY WARSZAWSKI.
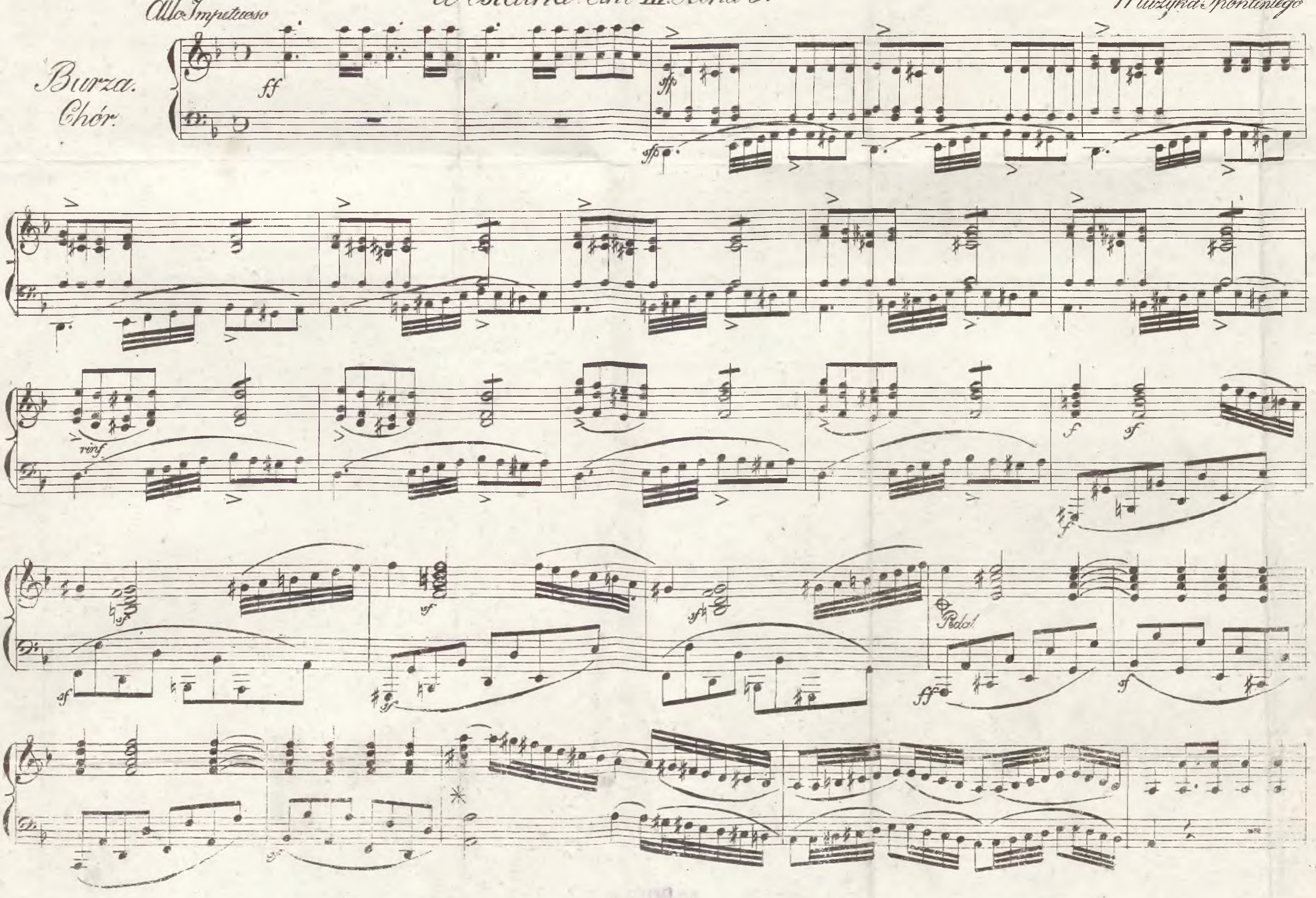
Odegrano d. 24. Lutego Op: Westalka. 25. nowa kom: Spekulacja przedpokojowa i Op: Kwadrans milczenia. 27. Tr: Dziewica z Orleanu. 1. Marca P. Baydulski na probie i balet Mars i Flora. 2; na benefis P. Bogusławskiego nowa Tr: Radamist. i kom: Oberzysta Burmistrz.

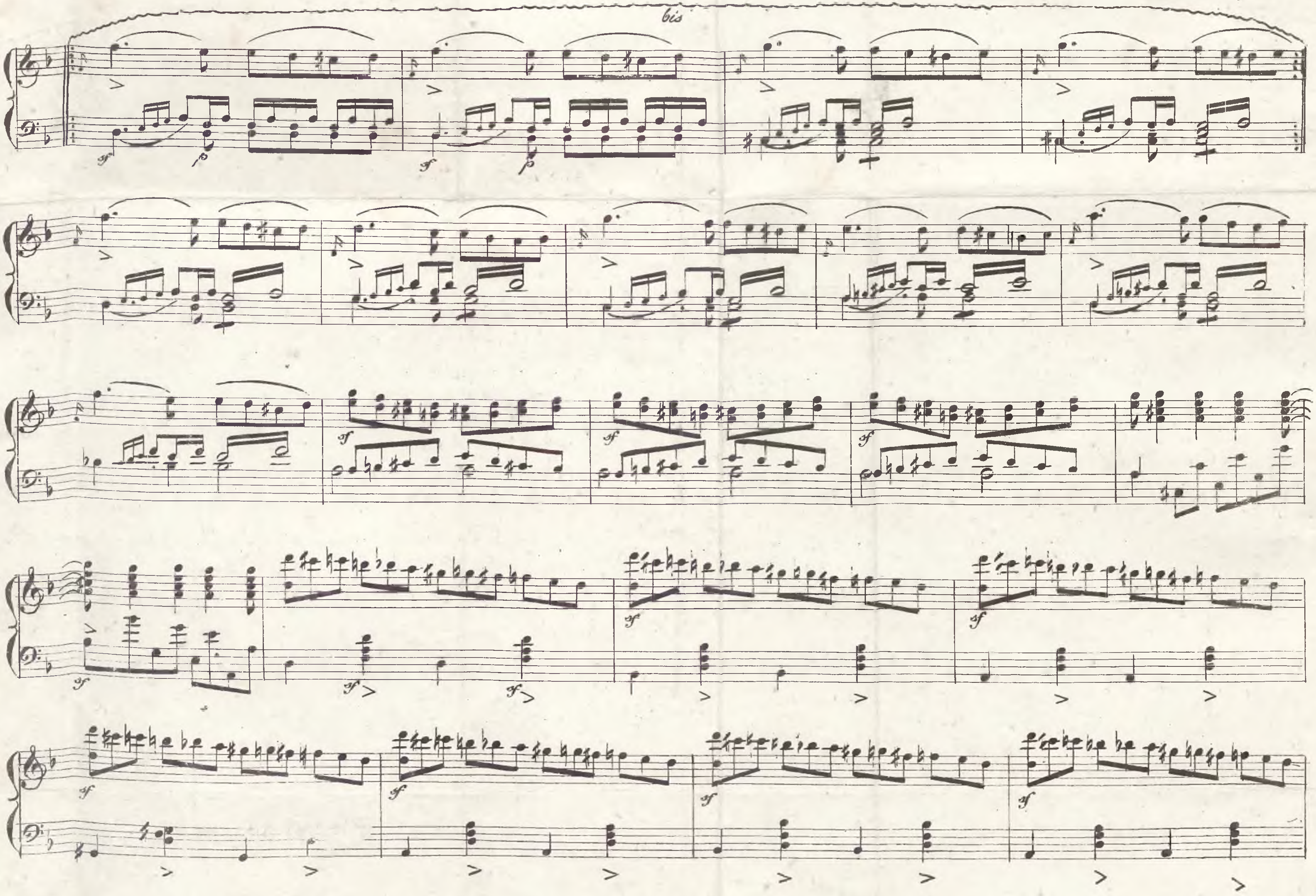
Do tego Nru są przyłączone dwa wyjątki z opery Westalka to jest: burza i spiew radosny, oraz jeden Mazurek.
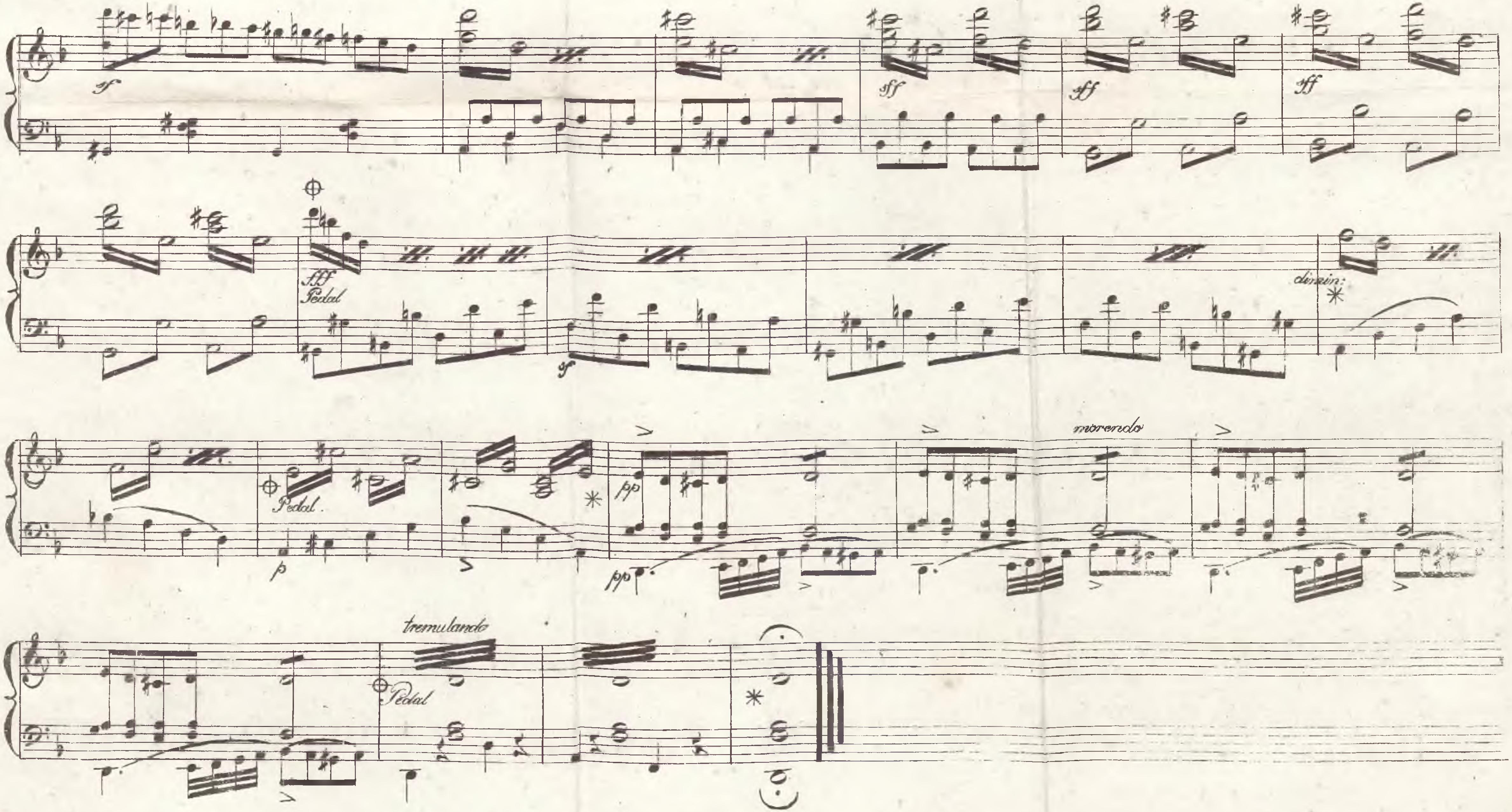
Osobny exemplarz złp: dwa.

Westalka Akt III. Scena 6.

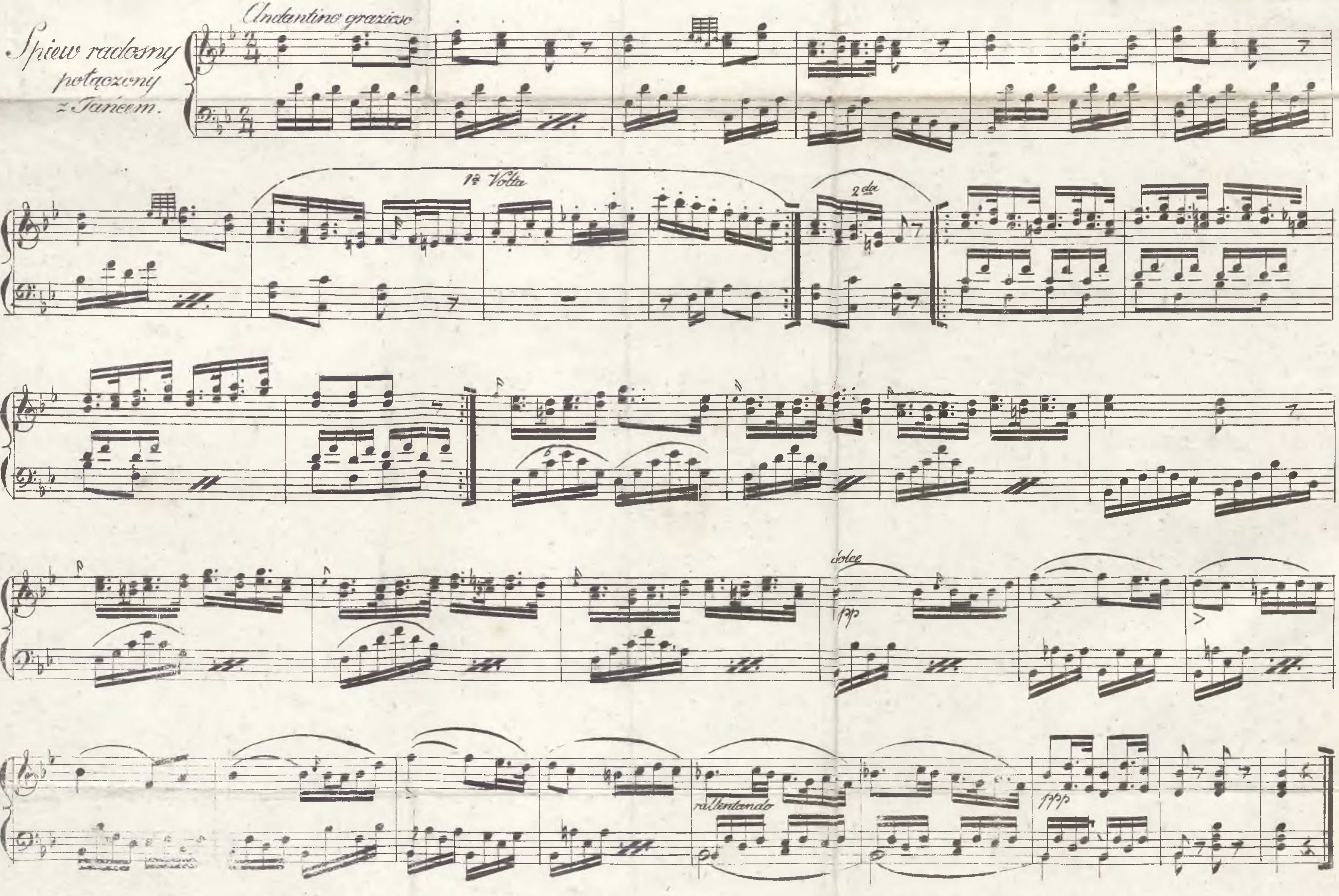
Muzyka Spontiniego

bis

sf
sff
ff
ff
fff
Pedal
sf
dimin:
Pedal.
p
pp
pp
morendo
tremulando
Pedal

Ostatnia Odmiana Dekoracyi

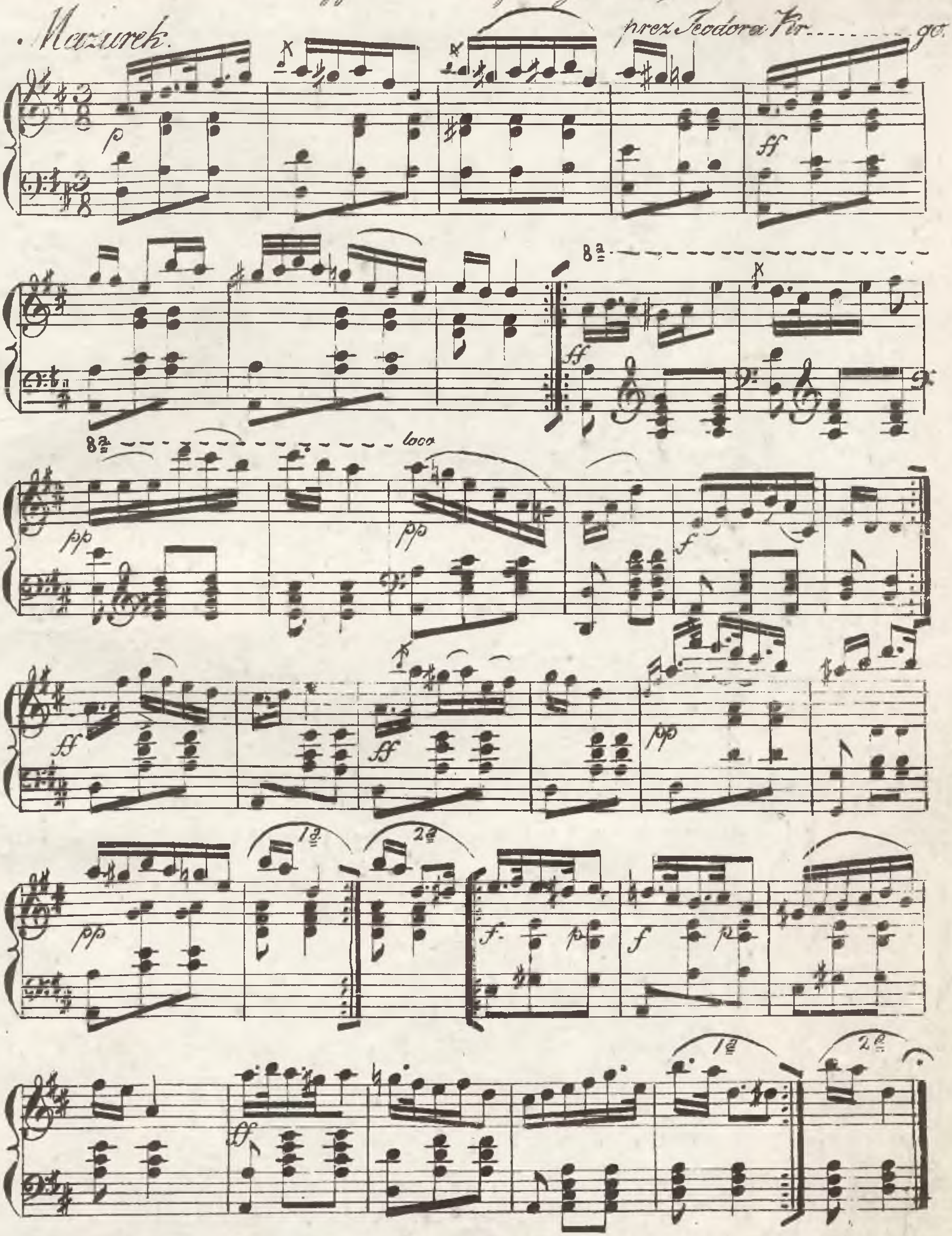
Do Tygodnika Muzycznego No. 9.

